

1. DEKLINACE

- **gen. sg. -ae**, nom. sg. většinou *-a*
- většinou **feminina**, některá **maskulina** (např. *poēta, ae, m.* „básník“, *incola, ae, m.* „obyvatel“)
- tvoření tvarů: odtržení *-ae* od genitivu, přidávání zakončení jednotlivých pádů, např. ***fēmin-ae* > *fēmin-ae* > *fēmin-* > *fēmin-* + zakončení konkrétního pádu**

Vzor: *fēmina, ae, f.* „žena“

sg. nom.	<i>fēmin-a</i>	pl. nom.	<i>fēmin-ae</i>
gen.	<i>fēmin-ae</i>	gen.	<i>fēmin-ārum</i>
dat.	<i>fēmin-ae</i>	dat.	<i>fēmin-īs</i>
ak.	<i>fēmin-am</i>	ak.	<i>fēmin-ās</i>
vok.	<i>fēmin-a</i>	vok.	<i>fēmin-ae</i>
abl.	<i>fēmin-ā</i>	abl.	<i>fēmin-īs</i>

Neshodný přívlastek a jeho překlad

sg. nom.	<i>fīli-a</i>	<i>fēmin-ae</i>	dcera ženy
gen.	<i>fīli-ae</i>	<i>fēmin-ae</i>	dcery ženy
dat.	<i>fīli-ae</i>	<i>fēmin-ae</i>	dceři ženy
ak.	<i>fīli-am</i>	<i>fēmin-ae</i>	dceru ženy
vok.	<i>fīli-a</i>	<i>fēmin-ae</i>	dcero ženy
abl.	<i>fīli-ā</i>	<i>fēmin-ae</i>	(o) dceři ženy, (s) dcerou ženy
pl. nom.	<i>fīli-ae</i>	<i>fēmin-ae</i> (<i>fēmin-ārum</i>) ¹	dcery ženy (žen)
gen.	<i>fīli-ārum</i>	<i>fēmin-ae</i> (<i>fēmin-ārum</i>)	dcer ženy (žen)
dat.	<i>fīli-īs</i>	<i>fēmin-ae</i> (<i>fēmin-ārum</i>)	dcerám ženy (žen)
ak.	<i>fīli-ās</i>	<i>fēmin-ae</i> (<i>fēmin-ārum</i>)	dcery ženy (žen)
vok.	<i>fīli-ae</i>	<i>fēmin-ae</i> (<i>fēmin-ārum</i>)	dcery ženy (žen)
abl.	<i>fīli-īs</i>	<i>fēmin-ae</i> (<i>fēmin-ārum</i>)	(o) dcerách ženy (žen), (s) dcerami (žen)

Překlad do češtiny:

- spojení dvou substantiv: „dcera ženy“
- adjektivum: „ženina dcera“

¹ *Fīliae fēminae* znamená „dcery (jedné) ženy“, *fīliae fēminārum* „dcery (více) žen“.

PŘEDLOŽKY

- většina předložek se pojí s **akuzativem** nebo s **ablativem**
- několik předložek se pojí s **akuzativem i s ablativem**, jiný význam při spojení s akuzativem či ablativem

Vybrané latinské předložky s akuzativem nebo ablativem

Akuzativ		
ad	k, do, u	<i>ad amīcam</i> „k přítelkyni, u přítelkyně“
ante	před	<i>ante portam</i> „před branou“, <i>ante pugnam</i> „před bitvou“
apud	u	<i>apud amīcam</i> „u přítelkyně“
contrā	proti	<i>contrā nātūram</i> „proti přírodě“
inter	mezi	<i>inter silvās</i> „mezi lesy“, <i>inter incolās</i> „mezi obyvateli“
per	skrze	<i>per silvam</i> „přes les“, <i>per fēminās</i> „prostřednictvím žen“
post	po, za	<i>post silvam</i> „za lesem“, <i>post victōriam</i> „po vítězství“
propter	kvůli	<i>propter pugnam</i> „kvůli bitvě“
secundum	podle	<i>secundum nātūram</i> „podle přírody“
trāns	přes, za	<i>trāns Hadriam</i> „přes Jaderské moře, za Jaderským mořem“
Ablativ		
ā, ab	od	<i>ab amīcā</i> „od přítelkyně (dopis apod.)“
cum	s	<i>cum puellīs</i> „s dívkami“
dē	o, z (shora dolů)	<i>dē pugnā</i> „o bitvě (vyprávět apod.)“
ē, ex	z (ven z něčeho)	<i>ē silvā</i> „z lesa“
prō	před (něčím) pro, místo	<i>prō scholā</i> „před školou“, <i>prō magistrā</i> „pro učitelku, ve prospěch učitelky, místo učitelky“
sine	bez	<i>sine amīcā</i> „bez přítelkyně“

Vybrané latinské předložky s akuzativem i ablativem

- s akuzativem: směr na otázku „kam?“
- s ablativem: poloha na otázku „kde?“

in	+ akuzativ	do (na otázku „kam“?) např. <i>in scholam</i> „do školy“
	+ ablativ	v, ve, na (na otázku „kde“?) např. <i>in scholā</i> „ve škole“
sub	+ akuzativ	pod (na otázku „kam“?) např. <i>sub mēnsam</i> „pod stůl“
	+ ablativ	pod (na otázku „kde“?) např. <i>sub mēnsā</i> „pod stolem“